

Bruxelles, den 24.1.2024
COM(2024) 22 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG
RÅDET**

Fremme af økonomisk sikkerhed i Europa: præsentation af fem nye initiativer

1. Indledning

Baggrund

Den 20. juni 2023 vedtog Europa-Kommissionen og den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik en fælles meddelelse om en europæisk økonomisk sikkerhedsstrategi¹. Med udgangspunkt i den opfattelse, at EU fungerer bedst i en åben og regelbaseret verden, blev det i strategien fremhævet, at der er ved at opstå nye risici for den økonomiske sikkerhed som følge af stigende geopolitiske spændinger, geoøkonomisk fragmentering og gennemgribende teknologiske forandringer.

I strategien fastlægges en samlet tilgang til økonomisk sikkerhed i Europa. Den udgør navnlig en ramme for vurdering og håndtering af risici for EU's økonomiske sikkerhed på en forholdsmæssig, præcis og målrettet måde, samtidig med at det sikres, at EU fortsat er et af de mest åbne og attraktive mål for virksomheder og investeringer. Under fuld hensyntagen til medlemsstaternes beføjelser blev behovet for at udvikle en mere sammenhængende og virkningsfuld fælles EU-tilgang understreget i strategien.

I erkendelse af, at udfordringerne i forbindelse med risiciene for vores økonomiske sikkerhed ændrer sig over tid som følge af den bredere geopolitiske og geoøkonomiske kontekst, blev der i strategien udpeget fire risikokategorier, som bør prioriteres, nemlig risici for forsyningskædernes modstandsdygtighed, risici for den fysiske sikkerhed og cybersikkerheden i forbindelse med kritisk infrastruktur, risici i forbindelse med teknologisk sikkerhed og teknologiudrivning og risici for, at økonomisk afhængighed eller økonomisk tvang bruges som våben.

For at imødegå disse risici hviler strategien på tre søjler:

- *Fremme af EU's konkurrenceevne og vækst*, styrkelse af det indre marked, støtte til en stærk og modstandsdygtig økonomi og styrkelse af EU's videnskabelige, teknologiske og industrielle grundlag.
- *Beskyttelse af EU's økonomiske sikkerhed* ved hjælp af en række politikker og værktøjer, herunder målrettede nye instrumenter, hvis det er nødvendigt.
- *Indgåelse af partnerskaber* og yderligere styrkelse af samarbejdet med lande verden over, som deler vores bekymringer, og som vi har fælles interesser med, hvad angår økonomisk sikkerhed.

Som led i udrulningen af den europæiske strategi for økonomisk sikkerhed redegøres der i denne meddelelse for fem initiativer, der skal øge EU's økonomiske sikkerhed, samtidig med at der gøres status over de fremskridt, der er gjort på andre arbejdsområder.

2. Pakken

De initiativer, der foreslås i dag, sigter mod at:

- 1) forbedre den eksisterende lovgivning (forslag til revision af forordningen om screening af udenlandske direkte investeringer)

¹ Fælles meddelelse fra Europa-Kommissionen og EU's højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik: En europæisk økonomisk sikkerhedsstrategi (JOIN(2023) 20 final af 26.6.2023).

- 2) fremme yderligere drøftelser i EU om eksportkontrol af teknologier med dobbelt anvendelse, der påvirker vores sikkerhed (hvidbog om eksportkontrol)
- 3) høre medlemsstaterne og interessenter om potentielle risici i forbindelse med udgående investeringer, idet der på nuværende tidspunkt fokuseres på de foranstaltninger, der er nødvendige for at muliggøre en bedre kortlægning af sådanne risici (hvidbog om udgående investeringer)
- 4) fremme yderligere drøftelser internt i EU om, hvordan det i højere grad er muligt at fremme forskning og udvikling, der omfatter teknologier med dobbelt anvendelse (hvidbog om mulighederne for at øge støtten til forskning og udvikling, der omfatter teknologier med dobbelt anvendelse)
- 5) fremsætte forslag til Rådets henstilling om foranstaltninger, der tager sigte på at styrke forskningssikkerheden på nationalt plan og sektorniveau (forslag til Rådets henstilling om styrkelse af forskningssikkerheden).

Fremtidige EU-tiltag vil fortsat være baseret på de igangværende risikovurderinger og løbende strategisk koordinering med medlemsstaterne for at nå frem til en fælles forståelse af, hvilke risici Europa står over for, og hvilke foranstaltninger – under de tre søjler fremme af EU's konkurrenceevne og vækst, beskyttelse af EU's økonomiske sikkerhed og indgåelse af partnerskaber – det vil være hensigtsmæssigt at anvende for at tackle disse risici.

a. Nye initiativer vedrørende investeringer og handel

Forslag til en ny forordning om screening af udenlandske investeringer

Forordning (EU) 2019/452 om et regelsæt for screening af udenlandske direkte investeringer i EU ("forordningen om screening af udenlandske direkte investeringer") har været i kraft i lidt over tre år. Ved forordningen blev der indført en samarbejdsmechanisme, som har gjort det muligt for medlemsstaterne og Kommissionen at udveksle oplysninger om mere end 1 200 transaktioner og gøre opmærksom på bekymringer vedrørende udenlandske direkte investeringer i det indre marked, som udgør potentielle risici for medlemsstaternes sikkerhed og offentlige orden. Det har gjort det muligt for Kommissionen og medlemsstaterne at kortlægge, vurdere og reagere på trusler fra visse investorer og grænseoverskridende sårbarheder. Da alle restriktioner er baseret på en begrænset og målrettet undtagelse begrundet i hensynet til sikkerheden eller den offentlige orden, har EU med forordningen bekræftet sin generelle åbenhed over for udenlandske direkte investeringer.

Det lovgivningsmæssige forslag, som Kommissionen fremlægger i dag, har til formål at revidere denne ramme på grundlag af en evaluering af forordningen². Det bygger på erfaringerne fra de første tre år med denne ramme, en vurdering foretaget af OECD's eksperter i november 2022³ og resultaterne og anbefalingerne i Den Europæiske Revisionsrets særberetning af 6. december 2023⁴.

Den foreslåede forordning vil gøre forordningen om screening af udenlandske direkte investeringer mere effektiv ved at afhjælpe manglerne ved den nuværende mekanisme. Den har til formål at sikre, at alle medlemsstaterne har indført et screeningsystem, så de kan undgå smuthuller i screeningen af risikobetonede transaktioner, fokusere på de sager, der indebærer

² Se arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene som en del af den pakke, der vedtages sammen med denne meddelelse.

³ <https://www.oecd.org/daf/inv/investment-policy/oecd-eu-fdi-screening-assessment.pdf>.

⁴ <https://www.eca.europa.eu/da/publications/SR-2023-27>.

de største risici, og sikre større ansvarlighed i systemet med hensyn til de betænkeligheder vedrørende sikkerheden eller den offentlige orden, som medlemsstaterne og/eller Kommissionen har givet udtryk for.

Kommissionen sigter mod at gøre samarbejdsmekanismen mere effektiv ved at øge konvergens mellem de nationale systemer. Den foreslåede forordning udvider også samarbejdsmekanismen til transaktioner inden for EU, hvis investoren kontrolleres af et udenlandsk selskab. Den vil derfor lukke de huller, der kan underminere EU's evne til at beskytte sin sikkerhed eller offentlige orden.

Hvidbog om eksportkontrol

Multilaterale eksportkontrolordninger er fortsat kernen i kontrollen i EU med teknologier med dobbelt anvendelse. Som anført i strategien for økonomisk sikkerhed indebærer de geopolitiske spændinger og de hurtige teknologiske forandringer, at der er behov for en mere koordineret indsats på EU-plan. EU skal derfor fuldt ud udnytte de muligheder, som forordningen om produkter med dobbelt anvendelse giver. En mangedobling af medlemsstaternes nationale kontrol risikerer at underminere effektiviteten af EU's eksportkontrolramme, medlemsstaternes egen kontrol og det indre markedes integritet. Denne risiko er mere udtalt i den nuværende situation, hvor medlemsstaternes forskellige tilgange til specifikke teknologier kan svække sikkerheden i EU som helhed.

En bedre koordinering af eksportkontrollen på EU-plan vil øge EU's og medlemsstaternes evne til at handle effektivt i en geopolitisk kontekst, f.eks. ved at gå forrest med hensyn til fastlæggelsen af en fælles dagsorden med partnere. Det vil også styrke EU's evne til at imødegå eventuelle tredjelandes ensidige foranstaltninger, når disse lande ønsker at indføre ny eksportkontrol, herunder af fremspirende teknologier, eller til at håndtere tilfælde af pres (på EU eller specifikke medlemsstater) fra tredjelande som reaktion på en sådan kontrol.

Siden vedtagelsen i 2021 af forordningen om produkter med dobbelt anvendelse har den globale kontekst for eksportkontrol ændret sig. Ruslands angrebskrig mod Ukraine har afstedkommet hurtig indførelse af sanktioner, bl.a. i form af eksportrestriktioner for produkter med dobbelt anvendelse og følsomme produkter. Samtidig er mulighederne for ved hjælp af de multilaterale eksportkontrolordninger at træffe beslutninger om nye produkter, der skal underkastes kontrol, og holde trit med den teknologiske udvikling blevet hæmmet af, at nogle af ordningernes medlemmer blokerer for beslutningsprocesserne. Derudover har EU i forbindelse med udviklingen af fremtidig kontrol af specifikke teknologier endnu ikke i tilstrækkelig grad lagt sig fast på en fælles holdning. Der er derfor behov for at styrke EU's evne til at handle effektivt internationalt.

I hvidbogen om eksportkontrol foreslås der foranstaltninger på både kort og mellemlang sigt for at løse disse problemer. For også at sikre det vigtige tekniske arbejde, der udføres inden for rammerne af multilaterale ordninger, vil Kommissionen på kort sigt fremsætte forslag om indførelse af ensartet EU-kontrol af de produkter, for hvilke der ville være blevet vedtaget kontrol inden for rammerne af de multilaterale ordninger, hvis beslutningsprocessen inden for rammerne af disse ordninger ikke var blevet blokeret. Kommissionen foreslår også, at der oprettes et forum for politisk koordinering, som vil give mulighed for drøftelser mellem Kommissionen og medlemsstaterne på et passende højt niveau for derved at fremme fælles EU-holdninger til eksportkontrol.

Senest i sommeren 2024 vil Kommissionen vedtage en henstilling med henblik på at forbedre koordineringen mellem medlemsstaterne og Kommissionen om enhver ny national kontrolliste, som en medlemsstat har planlagt, inden denne vedtages, således at der er mulighed for at

fremstille bemærkninger om potentielle virkninger uden for den pågældende medlemsstats grænser. Dette vil forbedre EU's kapacitet til at kortlægge risici i forbindelse med de produkter, der endnu ikke kontrolleres på multilateralt plan.

På mellemlang sigt vil Kommissionen fremskynde evalueringen af forordningen om produkter med dobbelt anvendelse til første kvartal af 2025 for at vurdere eventuelle mangler med hensyn til dens effektivitet og derefter eventuelt fremsætte forslag til afhjælpning heraf. Denne evaluering vil i 2024 blive understøttet af en omfattende undersøgelse og vil også trække på resultaterne af de risikovurderinger af kritiske teknologiområder, der er skitseret ovenfor.

Hvidbogen bør også sætte gang i en bredere debat om, hvilken type eksportkontrol der er behov for, og hvordan man bedst kan samarbejde internationalt med henblik på at reagere på nuværende og fremtidige udfordringer.

Hvidbog om udgående investeringer

I den fælles meddelelse fra juni om den europæiske økonomiske sikkerhedsstrategi anerkendes betydningen af åbne globale markeder for Den Europæiske Unions succes og økonomiske sikkerhed. Det anerkendes også, at der er stigende bekymring over udgående investeringer inden for et snævert sæt avancerede teknologier, der kan styrke den militære kapacitet og efterretningskapaciteten hos aktører, der kan anvende disse kapaciteter til at true den internationale fred og sikkerhed. Selv om EU og dets medlemsstater allerede screener udenlandske direkte investeringer i EU og kontrollerer eksporten af teknologier med dobbelt anvendelse til lande uden for EU, pågår der i øjeblikket ingen kontrol med investeringer, der føres ud af EU til tredjelande.

I juli 2023 nedsatte Kommissionen sammen med medlemsstaterne en ekspertgruppe om udgående investeringer for at fremme drøftelserne om disse spørgsmål. Dens foreløbige vurdering er, at det er nødvendigt at arbejde mere med spørgsmålene og analysere mere, for at Kommissionen og medlemsstaterne kan fastlægge, hvilke politiske reaktioner på disse voksende bekymringer der eventuelt er behov for.

Kommissionen ønsker nu at udvide og strukturere disse drøftelser på grundlag af en hvidbog for at forbedre kendskabet til udgående investeringer i visse strategiske sektorer og eventuelle dermed forbundne risici. Kommissionen vil anbefale, at dette understøttes af medlemsstaterne, der skal overvåge og vurdere den nuværende situation. På grundlag af denne overvågning over en periode på 12 måneder kan Kommissionen sammen med medlemsstaterne på grundlag af en fælles metode foretage en vurdering af risiciene for EU's sikkerhed for at fastslå, om og hvilke afbødende foranstaltninger der kan være nødvendige.

b. Nye initiativer vedrørende forskning og innovation

Forslag til Rådets henstilling om forskningssikkerhed

Forslaget til Rådets henstilling har til formål i højere grad at støtte og styrke medlemsstaterne samt videregående uddannelsesinstitutioner og andre offentlige og private forskningsorganisationer i hele Europa med henblik på at kortlægge og imødegå sikkerhedsrisici i forbindelse med forskning. Dette vil være med til at sikre, at forskningsmæssige og innovative foranstaltninger ikke misbruges på måder, der påvirker EU's sikkerhed eller overtræder etiske normer.

Selv om de nationale regeringer har de bedste forudsætninger for at støtte FoI-sektoren, er der behov for samarbejde og koordinering på EU-plan for at sikre et velfungerende europæisk forskningsrum.

På grundlag af det arbejde, der allerede er udført, og i overensstemmelse med princippet om akademisk frihed har den foreslåede henstilling til formål at mobilisere alle medlemsstaterne for at skabe bevidsthed og styrke modstandsdygtigheden i forsknings- og innovationssektoren. Det henstilles til medlemsstaterne, at de fastsætter en politisk ramme for forskningssikkerhed baseret på en tilgang på tværs af ministerier og myndigheder, skaber støttestrukturer, træffer sikkerhedsforanstaltninger gennem finansieringsorganisationer, tilskynder universiteter og andre offentlige og private forskningsorganisationer til at udpege sikkerhedsrådgivere inden for forskning og indfører due diligence- og risikostyringsprocesser.

De foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer, bør være forholdsmæssige, idet der lægges vægt på sektorens selvstyre i overensstemmelse med akademisk frihed og institutionel autonomi. Den overordnede tilgang bør være risikobaseret og forhindre alle former for forskelsbehandling og stigmatisering.

For at supplere disse bestræbelser vil EU støtte policylæring, koordinering og sammenhæng mellem medlemsstaterne gennem eksisterende strukturer for forvaltning af det europæiske forskningsrum og oprettelse af et europæisk ekspertisecenter for forskningssikkerhed.

Kommissionen vil holde øje med de fremskridt, der gøres med gennemførelsen af denne henstilling som led i rapporteringen hvert andet år om den globale tilgang til forskning og innovation og kan under hensyntagen til udviklingen i den geopolitiske situation foreslå yderligere foranstaltninger.

Hvidbog om mulighederne for at øge støtten til forskning og udvikling, der omfatter teknologier med dobbelt anvendelse

Mange teknologier, der er af kritisk betydning for EU's økonomiske sikkerhed, har potentiale for dobbelt anvendelse: Disse teknologier er relevante mange steder på både det civile område og forsvarsområdet og kan være til gavn for den europæiske industri og økonomien som helhed. I lyset af de geopolitiske udfordringer bliver det i stigende grad relevant at yde støtte til FoU, der omfatter teknologier med dobbelt anvendelse.

I den hvidbog, der blev vedtaget i dag, gennemgås den støtte, der tilbydes inden for rammerne af de nuværende EU-finansieringsprogrammer, og der peges på mulighederne for at forbedre dem. Programmer som EU-ordningen for forsvarsinnovation (EUDIS) under Den Europæiske Forsvarsfond har f.eks. til formål at kortlægge lovende teknologier på det civile område og fremme udbredelsen heraf på forsvarsområdet.

I hvidbogen beskrives tre muligheder for fremtiden: 1) at gå videre på grundlag af den nuværende struktur og styrke den, 2) at gå bort fra udelukkende at fokusere på anvendelse af teknologier på civilområdet i udvalgte dele af det program, der følger efter Horisont Europa, og 3) at indføre et særligt instrument, der især fokuserer på FoU i teknologier med dobbelt anvendelse. Med hvidbogen lancerer Kommissionen en bred høring af offentlige myndigheder, civilsamfundet, industrien og den akademiske verden om mulighederne for strategisk støtte til teknologier med dobbelt anvendelse. Denne høring vil muliggøre en omfattende dialog med alle berørte parter, som vil danne grundlag for Kommissionens næste skridt.

3. Fremskridt med hensyn til andet arbejde i relation til økonomisk sikkerhed

Siden vedtagelsen af strategien for økonomisk sikkerhed i juni 2023 er det intensive arbejde med de vigtigste dimensioner af EU's økonomiske sikkerhed fortsat.

Risikovurderinger

Den 3. oktober 2023 vedtog Kommissionen en henstilling til medlemsstaterne, **hvor i ti teknologiområder blev udpeget som værende af kritisk betydning for EU's økonomiske sikkerhed**. Det blev henstillet, at Kommissionen og medlemsstaterne foretager en hurtig fælles risikovurdering af fire af disse teknologier⁵: teknologier vedrørende avancerede halvledere, teknologier vedrørende kunstig intelligens, kvanteteknologier og bioteknologier.

Kommissionen og medlemsstaterne arbejder i øjeblikket på disse risikovurderinger på grundlag af input fra interessenter, bl.a. gennem industriforummet, med henblik på rapportering i februar. Arbejdet med risikovurderingerne, som især fokuserer på risici i forbindelse med teknologisikkerhed og teknologilækage, supplerer arbejdet i **EU-Observationscentret for Kritiske Teknologier**, der forvaltes af Kommissionen, og som sikrer regelmæssig overvågning og analyse af kritiske teknologier i værdikæderne inden for EU's forsvars- og rumfartsindustri og relaterede civile værdikæder.

Kommissionen fortsætter også arbejdet med de tre andre risikovurderinger, der blev fastlagt i strategien (dvs. forsyningskædernes modstandsdygtighed, fysisk sikkerhed og cybersikkerhed i forbindelse med kritisk infrastruktur og brug af økonomisk afhængighed eller økonomisk tvang som våben).

For eksempel overvåges **risici i forsyningskæden** ved hjælp af SCAN-analyser med henblik på at vurdere strategiske afhængighedsforhold og vanskeligheder i forsyningskæden⁶. Denne risikovurdering er baseret på datastyrede metoder til at kortlægge EU's strategiske afhængighed på tværs af følsomme industrielle økosystemer (dvs. vedrørende områder som sikkerhed, europæernes sundhed og den grønne og den digitale omstilling) samt den afhængighed, der kan gøre EU's økonomiske sikkerhed sårbar. Den datastyrede tilgang suppleres med en efterretningsbaseret kvalitativ vurdering for at forstå konsekvenserne for forsyningskæden af forstyrrende virkninger, der påvirker bestemte varer og økosystemer.

For så vidt angår **kritisk infrastrukturens fysiske og digitale sikkerhed** fastsættes det i direktivet om kritiske enheders modstandsdygtighed, som trådte i kraft den 16. januar 2023, at medlemsstaterne skal foretage risikovurderinger af væsentlige tjenester senest den 17. januar 2026. **NIS 2-direktivet**⁷ udgør rammen for en koordineret risikovurdering af cybersikkerheden i forbindelse med kritisk infrastruktur. Disse risikovurderinger vil også være retningsgivende for de foranstaltninger, der er fastsat i **forordningen om cybersolidaritet**, som Kommissionen fremsatte forslag til i april 2023, og navnlig den koordinerede beredskabstest.

Der er allerede foretaget flere vurderinger, og nogle pågår, f.eks. vurderingen af 5G⁸ og af konsekvenserne for cybersikkerheden af åbne radioadgangsnet (OpenRAN)⁹, som i de kommende år vil udgøre en alternativ måde at udrulle radioadgangsdelen af 5G-net på grundlag af åbne grænseflader på. Hvad angår kritisk infrastruktur, er effektive foranstaltninger til at øge sikkerheden og modstandsdygtigheden i undersøiske kabelinfrastrukturer også afgørende.

⁵ C(2023) 6689 final.

⁶ For yderligere oplysninger, se SWD(2021) 352 final og Arjona et al. (2023).

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2022/2555 af 14. december 2022 om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen.

⁸ Rapport om EU's koordinerede risikovurdering af 5G (europa.eu).

⁹ [Cybersikkerhed i forbindelse med åbne radioadgangsnet| Shaping Europe's digital future \(europa.eu\)](https://europa.eu/cybersikkerhed-i-forbindelse-med-abne-radioadgangsnet/shaping-europes-digital-future).

Kommissionen samarbejder også med medlemsstaterne om at vurdere risikoniveauer og områder, hvor der potentielt kan forekomme **brug af økonomisk afhængighed** eller **økonomisk tvang som våben**. Ved denne vurdering ses der på de potentielle konsekvenser af og sandsynligheden for, at en sådan praksis rettes mod EU. Der ses nærmere på forskellige tiltag, hvorved det ville blive forsøgt at gribe ind i EU's og dets medlemsstaters legitime suveræne valg eller på anden måde gøre økonomisk afhængighed til et våben i forbindelserne med EU.

Risikovurderinger **vil indgå i grundlaget for at træffe beslutninger om, hvorvidt der er behov for yderligere tiltag**. Hvis det anses for nødvendigt, vil Kommissionen, når det er hensigtsmæssigt i samarbejde med den højtstående repræsentant, foreslå yderligere tiltag for at afbøde risici ved hjælp af foranstaltninger til fremme af EU's konkurrenceevne og vækst, beskyttelse af EU's økonomiske sikkerhed eller indgåelse af partnerskaber.

Forskningsikkerhed i EU's nuværende finansieringsprogrammer

Da EU er en af Europas største bidragsydere til forskning, har Kommissionen taget skridt til at **øge forskningsikkerheden** ved at styrke anvendelsen af de eksisterende beskyttelsesforanstaltninger for at garantere forskningsikkerheden på grundlag af en streng risikobaseret tilgang. Disse beskyttelsesforanstaltninger har til formål at beskytte Unionens strategiske aktiver, interesser, autonomi eller sikkerhed i henhold til Horisont Europa-forordningen og Euratomforordningen¹⁰. EU har også vedtaget retningslinjer for forskning, der involverer produkter med dobbelt anvendelse, for at sikre, at myndigheder og forskningsorganisationer effektivt kortlægger, håndterer og afbøder risici¹¹.

Gennemførelsen af disse sikkerhedsforanstaltninger styrkes yderligere inden for rammerne af Horisont Europa-forordningen. Konkret er der i forbindelse med 31 af aktionerne under arbejdsprogrammet for 2023-2024 (3,5 % af det samlede antal) begrænset mulighed for at deltage, jf. forordningens artikel 22, stk. 5, hvilket betyder, at enheder, der er baseret i eller ejet eller kontrolleret fra visse tredjelande, muligvis ikke kan deltage i disse aktioner. Desuden er samarbejde med enheder med hjemsted i Kina blevet udelukket i forbindelse med innovationsaktioner, jf. forordningens artikel 22, stk. 6. Juridiske enheder fra Rusland og Belarus er i overensstemmelse med EU's sanktionsordning¹² blevet udelukket fra at deltage i alle emner inden for rammerne af Horisont Europa.

Kommissionen har styrket sit overvågningssystem i tilfælde af overdragelse af ejendomsretten til resultaterne af EU-finansierede forskningsprojekter til ikkeassocierede tredjelande. Den samarbejder også med de nationale myndigheder om at fastslå, om Horisont Europa- og Euratomprojekterne overholder de gældende sikkerhedsregler, navnlig med hensyn til oplysningernes følsomhed.

Derudover har Kommissionen indført investeringsgarantier under Det Europæiske Innovationsråd, som skal indgå i investeringer i små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og nystartede virksomheder, der udvikler teknologier og innovationer, der kan udgøre en risiko for den økonomiske sikkerhed, hvis de erhverves af ikkeassocierede tredjelande. Alle disse

¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/695 af 28. april 2021 om oprettelse af Horisont Europa — rammeprogrammet for forskning og innovation — og om reglerne for deltagelse og formidling og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1290/2013 og (EU) nr. 1291/2013.

¹¹ Kommissionens henstilling (EU) 2021/1700 af 15. september 2021 om interne programmer til sikring af overholdelse af kontrol med forskning vedrørende produkter med dobbelt anvendelse i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/821 og en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse.

¹² Rådets forordning (EU) nr. 833/2014 af 31. juli 2014 og Rådets forordning (EU) 2021/1986 af 15. november 2021.

erfaringer har bidraget til udarbejdelsen af ovennævnte forslag til Rådets henstilling, som fremlægges i dag.

Fremme af EU's konkurrenceevne og vækst og indgåelse af partnerskaber

Som led i strategiens søjle vedrørende fremme af EU's konkurrenceevne og vækst og i den bredere sammenhæng med EU's dagsorden for konkurrenceevne har Kommissionen styrket det indre marked og Unionens økonomiske grundlag. Der er taget en række vigtige skridt til at styrke modstandsdygtigheden i EU's økonomi og konkurrenceevnen i europæisk økonomi og industri, bl.a. ved at forbedre adgangen til finansiering, gennemføre vigtige sociale initiativer i handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder og fremme investeringer og reformer gennem udrulningen af NextGenerationEU og Samhørighedsfonden. Nogle af disse skridt, der bidrager til EU's økonomiske sikkerhed, er beskrevet i nedenstående (ikkeudtømmende) eksempler.

Nødinstrumentet for det indre marked vil, når det er vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet, give EU et bedre udgangspunkt for at overvåge vigtige varer og tjenesteydelser i forbindelse med en krise og sikre en forvaltningsramme for hurtige kollektive reaktioner. **Forordningen om kritiske råstoffer** vil sikre EU's adgang til en sikker, diversificeret, økonomisk overkommelig og bæredygtig forsyning af kritiske råstoffer. **Forordningen om nettonulindustri** vil fremme vores industris konkurrenceevne og lette omstillingen til en nulemissionsøkonomi. **AggregateEU** vil bidrage til at diversificere energiimportkilderne, mens **reformen af udformningen af EU's elmarked** vil fremskynde en kraftig stigning i vedvarende energi og dermed diversificere energiforsyningen og begrænse afhængigheden.

Det kommende **initiativ vedrørende avancerede materialer til industrielt lederskab** vil fremme produktion og anvendelse af innovative og bæredygtige materialer i EU. Det kommende **EU-initiativ inden for bioteknologi og bioproduktion** vil fremme konkurrenceevnen inden for denne kritiske teknologi. Der vil bl.a. blive taget hensyn til resultaterne af ovennævnte fælles risikovurdering. Reformen af **EU's toldunion**, som blev foreslået i maj 2023, vil sikre, at toldmyndighederne har værktøjer og ressourcer til at foretage en korrekt vurdering af eksport og standse import, der er ulovlig eller indebærer reelle sikkerhedsrisici for EU, dets borgere og dets økonomi.

Der gøres også fremskridt med hensyn til at fremme teknologiområder, der er af kritisk betydning. I politikprogrammet for **det digitale årti**¹³ er rammerne for at fremme udviklingen og udbredelsen af europæiske strategiske digitale teknologier og tjenester fastlagt. **Forordningen om cyberrobusthed** vil sikre, at hardware- og softwareprodukter såsom trådløse og kablede enheder er mere cybersikre for erhvervsbrugere og forbrugere i hele Unionen og vil positionere EU's industri bedre gennem lederskab inden for relaterede standarder.

Der er politiske forhandlinger i gang om **platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP)**. Når den er vedtaget, vil den fungere som løftestang og styre eksisterende EU-instrumenter til støtte for udviklingen eller fremstillingen af kritiske teknologier i Unionen. **Fællesforetagendet for mikrochips**, der blev oprettet ved udgangen af november 2023, slår bro over kløften mellem forskning, innovation og udrulning, navnlig takket være støtte fra EU på 1,67 mia. EUR til fire pilotlinjer.

¹³ Afgørelse (EU) 2022/2481 om etablering af politikprogrammet for det digitale årti 2030.

Forordningen om kunstig intelligens, som der blev opnået politisk enighed om i december 2023, vil sætte skub i investeringer og innovation i hele EU ved at give virksomhederne retssikkerhed og skabe tillid hos de forbrugere og virksomheder, der anvender kunstig intelligens. Den vil om kort tid blive suppleret med et initiativ fra Kommissionen med henblik på at styrke samarbejdet mellem nystartede virksomheder inden for kunstig intelligens og EU's voksende supercomputerkapacitet og udvikle et innovationsmiljø for kunstig intelligens i hele EU. Derudover er syv medlemsstaters statsstøtte på 1,2 mia. EUR til et **vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse** til støtte for forskning, udvikling og den første industrielle anvendelse af avancerede cloud- og edge computing-teknologier i Europa blevet godkendt. **Fællesforetagendet for intelligente net og tjenester**, som blev operationelt i 2022, fremmer den indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaterne med hensyn til 6G-forskning og -innovation og udbredelsen af avancerede 5G-net.

Som led i søjlen vedrørende **indgåelse af partnerskaber** er EU fortsat med til at styrke sit **engagement med internationale partnere for at fremme fælles økonomiske sikkerhedsinteresser**. Dette samarbejde spænder fra sikring af adgang til råstoffer, til forståelse af kritiske forsyningskæder, etablering af samarbejde om fremspirende teknologier på centrale områder og reform af Verdenshandelsorganisationen.

I 2023 undertegnede EU **frihandelsaftaler** med New Zealand, Chile og Kenya samt den første aftale om fremme af bæredygtige investeringer nogensinde med Angola og afsluttede forhandlingerne om en aftale med Japan om grænseoverskridende datastrømme.

Arbejdet inden for rammerne af **G7-koordineringsplatformen vedrørende økonomisk tvang** er fortsat med henblik på at udveksle oplysninger og sikre en bedre koordinering af foranstaltninger til bekæmpelse af anvendelse af handel og økonomisk tvang som våben. **G7 Security and Integrity of the Global Research Ecosystem** Working-Group offentliggjorde i november 2023 bedste praksis og oprettede et virtuelt akademi for at inspirere til yderligere aktiviteter. Det partnerskab til **styrkelse af modstandsdygtige og inklusive forsyningskæder (RISE)**, der blev indgået inden for rammerne af G7, har til formål at støtte lav- og mellemindkomstlande, så de kommer til at spille en større rolle inden for mineralindustrien og den globale industri for produktion af ren energi.

Resultatet af **topmødet mellem EU og USA** i oktober 2023 understreger den fælles interesse i at mindske overdreven afhængighed, tackle ikkemarkedsmæssig praksis, reagere på økonomisk tvang, imødegå risici som følge af indgående og udgående investeringer og styrke modstandsdygtigheden i forsyningskæden, som skal fremmes inden for rammerne af Handels- og Teknologirådet. EU og **Canada** blev på deres topmøde i november 2023 også enige om at afholde regelmæssige dialoger om økonomisk sikkerhed. På samme måde blev EU og **Republikken Korea** i maj 2023 enige om at styrke dialogen om økonomisk sikkerhed. EU opretholder også et tæt samarbejde om økonomisk sikkerhed med **Japan** og **Indien**.

Overvejelser om, hvordan EU's og dets partners økonomiske sikkerhed og modstandsdygtighed kan forbedres, er også blevet integreret i udrulningen af **Global Gateway**, som mobiliserer op til 300 mia. EUR i gensidigt fordelagtige investeringer til bæredygtig udvikling på vækstmarkeder og i udviklingsøkonomier. **Partnerskaber om bæredygtige kritiske råstoffer** med syv lande på tre kontinenter, herunder Chile, Den Demokratiske Republik Congo og Kasakhstan og **pakker vedrørende digital økonomi** med Colombia, Nigeria, Kenya og Filippinerne er eksempler på partnerskaber, som EU allerede har indgået inden for rammerne af Global Gateway. De bidrager til partnernes økonomiske sikkerhed og fremmer samtidig EU's strategiske interesser.

EU er fortsat en stærk tilhænger af en **bred reform af Verdenstoldorganisationen** for mere effektivt at tackle udviklingen i den internationale handel.

EU indgår også partnerskaber med en bred vifte af lande om **forskning og innovation**, navnlig ved at fremme en multilateral dialog om værdier og principper for internationalt videnskabeligt samarbejde. EU vil i februar 2024 være vært for en international ministerkonference herom. Kommissionen vil også styrke dialogerne om spørgsmål vedrørende økonomisk sikkerhed med tredjelande, der er associeret med Horisont Europa¹⁴, såsom Det Forenede Kongerige, Canada og New Zealand.

4. Konklusion

Pakken af forslag og initiativer i denne meddelelse udgør endnu et skridt i gennemførelsen af den europæiske strategi for økonomisk sikkerhed.

Pakken udgør en samlet tilgang til at styrke EU's værktøjskasse til afbødning af de risici, der er forbundet med udenlandske investeringer i EU, udgående investeringer og varer med dobbelt anvendelse, og forøgelse af forskningssikkerheden. En sådan forøgelse er afgørende for at sætte EU og medlemsstaterne i stand til systematisk at håndtere de risici, der er kortlagt i de igangværende risikovurderinger vedrørende forsyningskæder, teknologier, infrastrukturer og økonomisk tvang.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og Rådet til i overensstemmelse med deres respektive beføjelser at overveje disse forslag og initiativer og give dem en passende opfølgning i tæt samarbejde med Kommissionen. I betragtning af det geopolitiske miljø og de muligheder og risici, det medfører, vil det være nødvendigt at fortsætte i et støt tempo.

Gennemførelsen af den europæiske strategi for økonomisk sikkerhed er en løbende proces baseret på en grundig risikoanalyse, der fører til vedtagelse af målrettede foranstaltninger til håndtering af risici under hensyntagen til udviklingen i risikomiljøet. Kommissionen vil derfor i god tid og, når det er hensigtsmæssigt, i samarbejde med den højtstående repræsentant foreslå yderligere initiativer til gennemførelse af strategien.

¹⁴ I øjeblikket er 19 tredjelande associeret med Horisont Europa. De senest tilkomne partnere er Det Forenede Kongerige, New Zealand og Canada. Disse associeringer giver så vidt muligt de samme rettigheder og forpligtelser for disse landes forsknings- og innovationsenheder som dem, der indrømmes enheder i EU's medlemsstater.